

INFORMACE O CHARTĚ 77
ročník dvanáctý (1989) - č.16
uzávěrka dne 10.9.1989

.....	
Dokument Charty 77 53 89 Stanovisko k výstavbě kokسárny u Stonavy	2
Slovo k srpnovému výročí	3
Pozdrav účastníkům Mezinárodní konference o právu národů na sebeurčení a rovnoprávnost	4
Dokument Charty 77 54 89 Dopis maďarským občanům	4
77 55 89 K odsezení Stanislava Devátého	5
Dopis vládám ve věci Stanislava Devátého	6
Sdělení VONS č. 1047 (Vladan Kočí odsezen)	7
1052 (Tr.stíhání pro přečin proti J.Rampichovi zastaveno)	8
1053 (Rozsudek nad V.Kočím pravomocný)	8
1054 (Represe v souvislosti s peticí Několik vět)	9
1055 (Jakub Dubský stíhán pro záškodnictví)	9
1056 (Represe proti Obrodě)	10
1057 (Ján Čarnogurský a Miro Kusý ve vazbě)	10
1058 (Rozsudek nad F.Stárkem a I.Vojtkovou pravomocný)	12
1059 (Rozsudek nad Renatou Pánovou a Josefem Raissem)	13
1060 (Jiří Jelinek ve vazbě)	14
1061 (Vladimír Veselský drží ve vazbě hladovku)	14
1062 (K odsezení Stanislava Devátého)	5
1063 (Josef Lešánský stíhán pro přečin)	15
1064 (Zásah Bezpečnosti proti účastníkům oslavy ve Skalici)	15
V samizdatu nově vyšlo...	16
Krátké zprávy	
21. srpen 1989	16
Přepadení Josefa Kuhna	17
Napadení Stanislava Pence	17
Informace MKJL	17
Jiří Tichý propuštěn z vězení	18
"Neuspěšná akce" a intervence velryb	18
Zpráva o stavu trestní věci P.Cibulky	19
Setkání s americkými senátory	19
Společnost Ryszarda Šivce a Jana Palacha	20
Domevní prohlídka u Stanislava Zárybnického	20
Jednou větou	20
.....	
Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77	
Heřman Chromý, Poděl 2762, 276 01 Málín	
Pavla Paloušová, Na Kampě 8, 118 00 Praha 1	
Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2	
.....	

Informace o Chartě 77 vycházejí jednou za 14 dní. Jsou periodickou tištěnou, nezávislou jak na státní moci, tak i na Chartě 77. Uzce spolupracují s mluvčími Charty 77 a zveřejňují v plném rozsahu všechny dokumenty Charty 77 iakož i všechna sdělení VONS. Náklady na výrobu a distribuci jsou hrazeny z dobrovolných příspěvků z domova i ciziny. Signatářům a aktivním stoupencům Charty 77 v Československu se Infoch poskytuje podle technických možností, a to zdarma. V případě výroby a distribuce Infochu, které jsou nezávislé na naší redakci, jsou náklady na jeden výtisk i s poštovním 10 Kčs.

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramenu. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, iakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány pro Infoch.

Charta 77/53/89

Praga, 8.8.1989

Stanovisko k výstavbě koksárny u Stonavy

Vládě ČSSR, Ministerstvu vnitra a životního prostředí ČSR

Kvalita životního prostředí zaujímá v současnosti již prioritní postavení v hierarchii globálních hodnot, souvisejících s přežitím lidstva. Otázky vázané na ekologii stále více ovlivňují vztahy mezi jednotlivými zeměmi, a to jak na úrovni vlád, tak v rovině vzájemných pocitů obyvatelstva těchto zemí. Koncepte evropského domu předpokládá při řešení ekologických problémů promyšlený, ohleduplný přístup jednotlivých států vůči sobě, zejména těch zemí, jež mají společné hranice.

Předseda čs.vlády Ladislav Adamec, který 1.července t.r. podepsal ve Vratislavu "Dohodu mezi vládami ČSSR, NDR a PLR o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí", v rozhovoru s novináři mimo jiné prohlásil, že "se netajíme a tím, že v pohraničních oblastech s NDR a PLR máme řadu zdrojů, které znečišťují životní prostředí a tím komplikují život nejen nám, ale hlavně našim sousedům."

Výše zmíněná dohoda, pokud bude plněna, by mohla k řešení sporův otázek mezi jejimi signatářskými zeměmi značně přispět. V tomto směru je možné považovat za slibné ujištění našeho premiéra, že čs.vláda nedá souhlas k postavení žádné nové výrobní kapacity, která by znečišťovala životní prostředí sousedních zemí.

Kontrastně s tímto vyjádřením předsedy Federální vlády ČSSR však vystupuje případ výstavby obří koksárny u obce Stonava na Karvinsku, v těsné blízkosti hranic s Polskem. Problémy, jež s budoucím provozem tohoto gigantu souvisí, vrhají již nyní stín na vzájemné čs.-polské vztahy, což se projevuje nejen na diplomatickém úrovni.

Koksárna má být dle svých původních parametrů největší v zemích RVHP. Její plánovaná produkce předpokládá spracování více než 2 mil. tun černého uhlí za rok. Důvody, proč byla lokalita pro stavbu této koksárny vybrána tak blízko čs.-polských hranic, jsou zejména úzce ekonomické. Uhlí může být totiž až ze 60% dopravováno pásovými dopravníky ze sousedního dolu.

Polská odborná i laická veřejnost je však zneklidněna ekologickými důsledky, které mohou nastat po uvedení tohoto komplexu do provozu. Chává se, že působením převládajících větrů až 60% vyprodukovaných emisí dopadne na území PLR;

• že spadem emisí dojde k ohrožení zásobní nádrže pitné vody pro celou oblast Slezska - Goczałkowického jezera, vzdáleného 20 km od stavby koksárny;

• že při případné havárii čističky odpadní koksárenské fenolčpavkové vody unikne tato jedovatá tekutina do pohraniční řeky Olše a dále do Odry;

• že na tento území, kde je již nyní katastrofální stav evakuaci, projevující se také rozsáhlým hnutím leсů, dojde k jeho dalšímu prudkemu zhoršení;

• že rekreační a lázeňská část polských Beskyd bude ekologicky devastována na úrovni Jizereských hor;

• že všechny tyto aspekty se značně nepříznivě projeví na zdravotním stavu a průměrné délce života obyvatelstva tazní oblasti.

Sdílíme obavy našich polských sousedů. Chápeme, že argumenty čs.strany zdůvodňující ekologickou bezpečnost budoucího provozu této koksárny, mezi něž patří předpokládané zastavení výroby ve dvou zastaralých koksárnách, poukazováním na novou technologii výroby koksu, plánovaná instalace odsířevacího zařízení, budování čističky odpadních vod a další, nemohou tyto obavy polských občanů rozptýlit. Právě strach o osud svého kraje a svých dětí přiměl veřejnost polského Těšínska k uspořádání protestní demonstrace proti výstavbě této koksárny. Ostatně již sám fakt, že československá strana údaje uvažuje o snížení výkonu koksárny na polovinu, svědčí o tom, že naši kompetentní činitele si jsou vědomi možných negativních důsledků pro životní prostředí v přilehlých oblastech Polska v souvislosti s budoucím provozem tohoto výrobního zařízení.

Podle původních zámerů má být výroba koksu v tomto gigantickém objektu zahájena v roce 1992. Obracíme se na čs.vládu a žádostí, aby znova přehodnotila své výrobní zámerы s ohledem na připravovanou restrukturalizaci národního hospodářství, aby posoudila, zdali je výstavba nové obří koksárny ve Stonavě skutečně potřebná. Pokud ale neexistují záruky, že budované výrobni zařízení nebude zhoršovat již tak vážně

narušené životní prostředí v tamní oblasti, potom žádáme bezpodmínečné zastavení jeho výstavby. Kromě čistého ovzduší je ohrožená také atmosféra vzájemného přátelství a porozumění mezi lidmi na obou stranách společné hranice.

Tomáš Hradilek
mluvčí Charty 77

Dana Němcová
mluvčí Charty 77

Saša Vondráček
mluvčí Charty 77

Slovo k srpenovému výročí

Bližíme se zase k výročí osudového dne 21.srpna 1968. Tehdy naši zem přepadla v noci vojska pěti zemí, jež měly být našimi spojenci, na prvním místě vojska Sovětského svazu. Přepadla nás proto, že jsme po velkých ztrátách morálních i hospodářských došli k názoru, že systém zvaný socialismus je třeba v novém změnit. Reakční čest státního a stranického aparátu se však změn lekla a proto se několik jejich představitelů dopustilo vlastizrady. Požádali tajně o zásah tehdejší stejně reakční vedení Sovětského svazu a otevřeli jeho vojskům cestu. Stalo se tak proti vůli většiny československého lidu a všech ústavních orgánů a v rozporu s mezinárodním právem. Tento zásahem se reformní proces zastavil, postupně zrušil, a my jsme byli hospodářsky a kulturně násilně zatlačeni do stavu, který přetrává dodnes. Jeho důsledky jsou pak nejen kluboká a neřešené problémy hospodářské, politické a sociální, ale i zkušenosť československého občana, že o zásadních věcech, které se ho dotýkají, nemá možnost rozhodovat on sám, ale že vše o nich rozhoduje někdo jiný za něj a často v rozporu s jeho názory.

K reformám, jež se tehdy u nás připravovaly, se mezi ním dostaly i některé další země, na prvním místě Sovětský svaz. Jejich společným jmenovatelem jsou změny, sněřující k větší demokracii, pluralitě a otevřenosti. Demokracii potřebujeme jako čistý vzduch, zní se všech stran. I v mezinárodních vztazích nastávají změny k lepšímu. Myšlenka evropského sjednocení dosáhá jasnější kontury. Sovětská vojska, rozmištěná ve střední Evropě, začínají postupně odcházet domů. Střední a východní Evropa tak stojí tváří v tvář nové situaci a Československo a události z roku 1968 v ní zaujmají klíčové postavení. Zdá se proto, že veřejné odsouzení vojenské intervence v Československu je otázkou blízké budoucnosti.

Reakční část našeho státního a stranického vedení ovšem jakékoli zásadní demokratické reformy stále tvrdosí jučí odmítá a drtí se u moci jen násilím a zastrašováním. Svou legitimitu odvrahuje právě z vojenské intervence před jednadvaceti lety, ačkoli sily, které ji přivedly k moci, už padly.

Náš postoj k 21.srpnu se nemění. Vojenskou intervenci je třeba odsoudit, což ale předpokládá zahájit otevřenou a svobodnou diskusi o událostech Pražského jara a následného období tzv.normalizace.

Bližící se 21.srpen ovšem dělá starosti mnoha odpovědným a uvážlivým lidem mezi námi. Uplynulý rok totiž jasně ukázal, že občané už nechtějí jen čekat, zvláště když se vedle nás dějí tak veliké změny k lepšímu. Musíme tedy očekávat, že i letos budou mnozí lidé hledat svůj výraz pro nesouhlas s poměry, které u nás panují. Totéž ovšem ví i mocenské vedení a chystá se zase - jak nazvádějí vystupňovaná kampaň - proti takovým projevům zasáhnout a vyvolat otevřenou konfrontaci. Chartě 77 a dalším nezávislým iniciativám se pod souvá tmysí svolávat a organizovat občanský odpor v ulicích. Nechceme však a ani nemůžeme vybízet k takovým akcím, které by za dané situace ohrozily bezpečnost občanů. Pokud se však občané sami shromáždí a budou třeba i pokojně demonstrovat, zdůrazňujeme, že na to mají právo. Vládu vyzýváme, aby tato právo respektovala a aby si uvědomila, že nese veškerou odpovědnost za jakýkoli zásah.

Ke spoluobčanům se pak obracíme s žádostí, aby odpovědně volili své kroky a uvážili své zájmové možnosti, protože nelze vyloučit, že nadejde k provokacím a brutálním zásahům ze strany policie i proti zcela pokojným shromážděním.

Mnozí aktivisté nezávislých iniciativ se pak rozhodli, že svůj občanský postoj vyjadří tak, že se dne 21.srpna v odpoledních hodinách bude klidně procházet v centrech měst, nebudou tam používat hromadnou dopravu a v 17 hodin se každý z nich na svém místě zastaví v dvouminutovém tichém protestu, který bude současně přihlášením se ke svobodě, demokracii a lidským právům.

V Praze dne 10.8.1989

za Chartu 77: mluvčí Tomáš Hradilek, Dana Němcová, Saša Vondra

za Nezávislé mírové sdružení: zástupci Hanu Holcnerová, Jan Chudomel, Jana Petrová, Jan Sveboha, Ruth Šormová

za České děti: Petr Placák

za Mírový klub Johna Lennona: Heřman Chromy, Stanislav Penc ml.

za Společenství přátele USA: Ing. Petr Bartek, Ing. Bedřich Koutný

za Polsko-čs. solidaritu: Petr Pospíchal, Anna Šabatová

Pozdrav účastníkům Mezinárodní konference o právu národů na sebeurčení a rovnoprávnost, konané v Rize 21.-22. srpna 1989.

Dámy a pánové,

scházíte se, abyste se pokusili objektivně zhodnotit citlivé a donedávna jednostranným výkladem zastižené údobjí Vaší novodobé historie, spojené s počátkem 2. světové války.

Debatat se pravdy dějin není úkol nijak snadný. Jsme si spolu s Vámi vědomi, že bez hlubokého, ideologicky nedefinovaného poznání minulosti není možné učinit zadost historické spravedlnosti, nelze pravdivě vnímat a reflektovat potřeby a požadavky současnosti a je obtížné svést zápas za demokracii a za právo národů rozhodovat o svém vlastním osudu.

Chápeme plně vážnost tohoto úkolu. Chápeme to o to více, že právě ve dnech Vašeho jednání si připomínáme 21. výročí nezákonitého zásahu armád pěti zemí Varšavské smlouvy do nezadatelných práv našich národů. Důsledky tohoto agresivního počinu dolehají na naši zemi dodnes a jsou hlavní příčinou toho, že naše společnost zatím nevykročila na cestu hluboké, všeestranné obnovy. Dosáhnout zásadního přehodnocení tohoto dějinného faktu je pro naši zemi proto prvořadým úkolem. V tomto úsili mohou být pro nás podněty a závěry z Vaší konference, věnované analýze historických souvislostí roku 1939, zdrojem inspirace a posily.

Přejeme Vašemu jednání dělnou a tvrdčí atmosféru.

V Praze dne 19.8.1989

Tomáš Hradilek

mluvčí Charty 77

Dana Němcová

mluvčí Charty 77

Saša Vondra

mluvčí Charty 77

(Dne 21.8.1989 přečetl v Rize jménem Charty 77 tento pozdrav host konference František Janouch.)

Charta 77 | 54 | 89

FIDESZ, Budapest

Milí přátelé,

Chceme Vám poděkovat a zároveň vyjádřit svou hlubokou úctu nad tím, že mnozí z Vás přijeli nedávno do Prahy, aby tu s neobyčejným osobním nasazením a živěním všech mladých a nezávisle smýšlejících Maďarů veřejně protestovali proti vojenské intervenci do Československa před jednadvaceti lety a proti maďarské účasti na této invazi. Muži z nás byli 21. srpna ve vězení nebo jinak zadržováni, a proto nebylo v našich silách poděkovat Vám osobně. Přijměte tedy náš dík alespoň dodatečně.

Vaši přítomnost v Praze chápeme jako výraz zájmu našich národů na utváření dobrých sousedských vztahů a společného evropského domu. Tím rozhodněji protestujeme proti neoprávněnému a násilnému zadržení mnoha maďarských, polských, italských, německých (z NDR i NSR), nizozemských, jugoslávských, ale i československých občanů, kteří 21. srpna v ulicích Prahy nedělali nic jiného, než že pokojným způsobem vyjadřovali tento svůj názer. Požadujeme okamžité propuštění Györgye Kerényiho a Tamáš Deutscha, kteří jsou dosud drženi ve vazbě v Praze.

Chceme také vyjádřit svou solidaritu a těm maďarským občanům, kteří na protest proti postupu československých úřadů drží před budovou čs. zastupitelství v Budapešti hladovku.

V Praze dne 26.8.1989

Tomáš Hradilek

mluvčí Charty 77

Dana Němcová

mluvčí Charty 77

Saša Vondra

mluvčí Charty 77

Charta 77|55|89
Sdělení VONS č.1062

K odsouzení Stanislava Devátkého

Okresní soud v Gottwaldově, jehož senátu předsedal JUDr. Václav Petrásek, rozhodl dne 29.8.1989 v hlavním líčení, že Stanislav Devátý je vinen spáchání trestného činu pobuřování, a odsoudil ho za to k trestu odňtí svobody v trvání 20 měsíců nepodmíneně, se zařazením do I.nápravné výchovné skupiny. Stanislav Devátý se proti rozsudku na místě odvolal, prokurátor si ponechal lhůtu na rozmyšlenou. Veřejné zasedání, v němž bude krajský soud v Brně rozhodovat o odvolání Stanislava Devátkého proti rozsudku, je možno očekávat v druhé polovině září nebo říjnu.

Obžalobou okresního prokurátora v Gottwaldově JUDr. Pavla Omelky, který byl přítomen u hlavního líčení, byl Stanislav Devátý stíhán nejen pro trestný čin pobuřování, nýbrž i pro tr.čin stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle §156a tr.z. a pro trestný čin útoku na veřejného činitele podle §156/2 tr.z. Prvého z nich se měl dopustit tím, že neuposlechl výzvy veřejného činitele k zachování veřejného pořádku při prvnájové manifestaci v Praze. Druhého se měl dopustit hrubou urážkou příslušníků VB, kteří konali službu ve všeňském a eskortním oddíle Něsteské správy VB v Praze, kam byl Stanislav Devátý po svém zadržení na Václavském náměstí dne 1.5.1989 umístěn. Ačkoli k projednávání této části obžaloby bylo předveláno několik svědků, nedostavil se žádný z nich a navíc se na začátku hlavního líčení prokázalo, že žádný z nich dokonce ani obsílku k soudu neobdržel. Přítomní nezávislí pozorovatelé se shodli v tom, že svědci nebyli pozváni záměrně, aby mohlo dojít k rychlému odsouzení Stanislava Devátkého alespoň pro trestný čin pobuřování.

Vzhledem k nepřítomnosti svědků vyloučil na začátku hlavního líčení soud řízení o trestných činech stěžování pravomoci veřejného činitele a útoku na veřejného činitele z tohoto řízení. O těchto trestných činech se má konat později samostatné soudní řízení.

Soud se tedy zabýval otázkou, zda Stanislav Devátý je vinen spácháním tr.činu pobuřování podle §100/1a,3a tr.z., jehož se měl dopustit tím, že z nepřáteleství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky se podílal na koncipování a vyhotovení dvou písemností, na jejich zveřejnění a odeslání Federálnímu shromáždění a předsednictvu Federální vlády. První písemností je petice, připravená aktivisty SPUSA, kterou do 31.12.1988 podepsalo 430 občanů a která požaduje dodržování lidských práv a demokratizaci společenského života. Podle obžaloby tato petice lživě obviňuje státní a společenské zřízení z porušování práv a svobod. Druhou písemností byl dopis tým vrcholným státním orgánům, který urgoval předchozí petici. Text této druhé písemnosti měl být dne 3.2.1989 vysílán rozhlasové stanici Svobodná Evropa.

Při hlavním líčení byli slyšeni pouze tři svědci a byla čtena jedna svědecká výpověď, učiněná v přípravném řízení. Svědci se hlásili k podpisu této petice, nikdo však neuvedl, že by ho o podpis požádal Stanislav Devátý. V přípravném řízení bylo slyšeno zhruba 80 signatářů této petice. Na 60 jich očnitle vypovíděl vůbec a ze zbylých svědků nikdo nepotvrdil, že by je s peticí seznámil Stanislav Devátý.

V dalším důkazním řízení bylo znaleckými posudky potvrzeno pouze to, že podpisy na obou písemnostech jsou s největší pravděpodobností podpisy Stanislava Devátkého, že text těchto písemností byl psán na písacím stroji, odňatém v bytě St.Devátkého, a že osoba, která zlepovala obálky, má krevní skupinu B, kterou má také Stanislav Devátý.

Protože Stanislav Devátý se k obžalobě a žalovanému jednání ani v přípravném řízení, ani před soudem nevyjádřil, mohl soud na základě provedených důkazů dospět pouze k přesvědčení, že Stanislav Devátý obě písemnosti podepsal jako ručitel a odeslal je vrcholným státním orgánům. V rozporu s hlavní zásadou trestního práva, že vína musí být vždy prokázána, odsoudil Stanislava Devátkého i za to, že se podílal i na koncipování a vyhotovení těchto písemností, na organizování podpisové akce, a rovněž za to, že text druhé písemnosti poskytl rozhlasové stanici Svobodná Evropa. Své přesvědčení, že St.Devátý text písemnosti této rozhlasové stanici poskytl, založil soud na pouhém dohadu, že prý St.Devátý je s touto stanici v telefonickém spojení, jak o tom svědčí rozhovor, který poskytl BBC a Svobodné Evropě. Jen tento

závěr soudu umožnil odsoudit Stanislava Devátého pro tr.čin pobuřování, navíc podle přísnější kvalifikace podle odst.3a ustanovení podle §100 tr.zákona, postihujícího toho, kdo pobuřující projev rozšíří rozhlasem, tiskem nebo jiným podobně účinným způsobem.

Stíhání St.Devátého pro tr.čin pobuřování považujeme vzhledem k čs.závazkům za nesprávné a nemravné. Jeho odsouzení bez důkazu je však přímo výsmechem právu a čs.společnosti a naplnuje nás obávaný obavsmi. Za dvacet let, od roku 1968, nám není znám jediný případ rozsudku, který by s takovým cynismem porušil základní zásady trestního práva.

Na porušení těchto zásad poukázal v závěrečné řeči i obhájce JUDr.Jiří Machourek, který mimo jiné uvedl, že za celou svou advokátskou praxi se nesetkal s případem, kdy tvrzení obžaloby by byla v tak příkrém rozporu s provedenými důkazy. Návrhy JUDr.Machourka na doplnění dokazování, které přednesl v průběhu hlavního líčení, byly zamítнуты. Obhájce navrhoval slyšení dvacáti svědků, kteří byli vyslechnuti v přípravném řízení, a dále, aby dokazování bylo rozšířeno o posudky, vyjádření institucí a další důkazní prostředky, jimiž by se prokázalo, v čem je inkriminovaná petice pravdivá a v čem je lživá.

Hlavního líčení se chtělo zúčastnit asi 70 přátel Stanislava Devátého. Bylo však pro ně vyhrazeno pouze pět vstupenek, zbytek soudní síň zaplnila tzv.kvalifikovaná veřejnost vybraná z aktivních přisluhovačů režimu. Chovali se agresivně a rušili soudní jednání, takže je předseda senátu musel napomenout. Soudní jednání rušili i přítomní pracovníci Čs.televize, kteří se pokoušeli filmovat St.Devátého i přes jeho protesty. Hlavního líčení se zúčastnili jako pozorovatelé Bernhard Haftke, profesor trestního práva a filosofie a sociologie práva na universitě v Pasově, který zastupoval Mezinárodní helaianskou federaci, a dále zástupci velvyslanectví USA a Kanady.

Pro Chartu 77, jejímž byl Stanislav Devátý mluvčím, a pro VONS, jehož je členem, jakéž i pro další nezávislé iniciativy, v nichž působí, je jeho odsouzení a veškeré jeho likanování obvládět bolestné. Do vězení má jít jeden z nejstatečnějších aktivistů občanských iniciativ, přičemž jeho zdraví je podloženo trojí hladovkou, již úspěšně protestoval proti vazbě, která na něho byla letos již třikrát uvalena. Vyzýváme všechny lidi dobré vůle, doma i v cizině, k solidaritě se Stanislavem Devátněm a tím i k solidaritě s naším úsilím a zápasem za lidská práva a demokratickou společnost.

V Praze dne 31.8.1989

Toudáš Hradilek
mluvčí Charty 77

Dana Němcová
mluvčí Charty 77

Sáša Vondra
mluvčí Charty 77

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

Na vědomí: Federální shromáždění ČSSR

Výbor čs.veřejnosti pro lidská práva a humanitární spoluprdeči

*

Vládě Dánského království, Francouzské republiky, Italské republiky, Kanady, Lichtensteinského knížectví, Maďarské lidové republiky, Nizozemského království, Norského království, Polské lidové republiky, Rakouské republiky, republiky San Marino, Spojeného království, Spojených států amerických, Spolkové republiky Německa, Svazu sovětských socialistických republik, Španělského království, Švédského království, Švýcarské konfederace.

Dne 15.8. t.r. se na Vás obrátilo několik čs. občanů se žádostí o pomoc ve věci Stanislava Devátého. Tehdy držel již potřetí hladovku na protest proti svému nezákonitému vězení. 17.8. byl pro vážný zdravotní stav propuštěn z vazby, avšak trestní osuđení nebylo zastaveno.

Dne 29.8. pak odsoudil okresní soud v Gottwaldově Stanislava Devátého k 20 měsícům odňtí svobody nepodmíněně za údajný tr.čin pobuřování, kterého se měl dopustit tím, že spolu s dalšími čs. občany očesal našim státním orgánům petici, jejž poukazovala na rozporu mezi praxí našeho státního vedení a mezinárodními závazky, ke kterým se toto vedení salutně i slovně hlásí, a žádala jejich odstranění.

Boszudek, který dosud cenabyl právní moci, považujeme nejen za naprosté ignorování mezinárodně přijatých závažek, ale i za výsměch pernictnímu právu zastřelenému dřevou a rovněž čs.zákona. Během soudního líčení totiž nebyl proveden naprostě žádný důkaz o vině ani z hlediska dosud platného trestního řádu.

Další dva trestné činy, pro které je St.Devátý žalován, totiž stěžování výkonu pravomoci veřejného činitele a verbální útok na veřejného činitele, byly navíc vyloučeny k zvláštnímu projednání pro nepříjemnost svědčů.

Celý proces proto považujeme za nesákený, narychlo vykonstruovaný a spolu s kampaní v tisku namířený přímo proti osobě Stanislava Devátého. Je svým způsobem metou na člověku, který s nasazením vlastního života trvá na dodržování lidských práv a občanských svobod v naší zemi.

Nalehavě Vás proto znovu prosíme, abyste použili všech dostupných prostředků, vyplýajících ze Závěrečného aktu a dalších dokumentů Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě k přesetření tohoto alarmujícího případu.

Zdraví St.Devátého je dlouhodobým hladověním narušeno a dalším vězněním by byl v nebezpečí jeho život.

Tomáš Hradílek, Dana Němcová, Seňa Vondra - mluvčí Charty 77

Jiří Hájek - předseda Čs.helsinského výboru a první mluvčí Charty 77

Václav Havel - první mluvčí Charty 77

Rudolf Battěk, Jiří Dieuzbier, Jiří Hanzelka, Iva Kotrlá, Zdeněk Kotrlý, Bedřich Koutný, Jiří Kratochvíl, Ivan Lamper, Václav Malý, Eliška Meissnerová, David Němec, Bedřich Placák, Petr Placák, Petr Pospíchal, Lenka Procházková, Jaroslav Šabata, Anna Šabatová, Jáchym Šepel, Zdeněk Urbánek, Petr Uhlík, Ludvík Vaculík, Lucie Váčková, Barbara Veselá, Josef Vehryzek, Rudolf Zeman, Miroslav Zikmund

Přílohy: Text druhého dopisu, za jehož údajné autorství je St.Devátý rovněž stíhan; dokument Charty 77/55/89 a závěrečná řeč St.Devátého před okresním soudem v Cottwaldově.

Na vědomí: Výbor čs.veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, Mezinárodní helsinská federace pro lidská práva (MHF), Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH), Mezinárodní společnost pro lidská práva (ICFM)

Za správnost ručí: Jiří Hájek, Kosatcová 11, 100 00 Praha 10

Ivan Lamper, Rybalkova 27, 100 00 Praha 10

V Praze dne 31.8.1989

Sdělení Výboru na obranu nepravedlivě stíhaných, který je čs.ligou pro lidská práva a členem Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č. 860.

Sdělení č.1047 (Vladan Kočí osouzen)

Dne 13.7.1989 byl Vladan Kočí v odročeném líčení vojenským obvodovým soudem v Praze za předsednictví JUDr.Jana Lansberga uznán vinoum spáchacím tr.činu nenastoupení služby v ozbrojených silách podle §269/1 tr.z. a osouzen k nepodmiňovanému trestu odnětí svobody v trvání 16 měsíců s výkonem v L.NVS. Vladan Kočí byl pro tento tr.čin odsouzen již loňského roku k 15 měsícům nepodmiňeně. Zhruba po dvou a půl měsících byl však propuštěn, neboť zbytek trestu byl amnestován rozhodnutím prezidenta republiky ze 27.10.1988 (viz naše sdělení č.787, 810, 820, 1029).

V klavním líčení, které se konalo u vojenského obvodového soudu v Praze nepřijal senát společenskou záruku nabízenou Nezávislým mírovým soudružením s tím, že ve smyslu zákona není NMŠ organizací, která by takovou záruku mohla nabízet. Při soudním jednání byly opět konstatovány náboženské motivy jednání Vladana Kočího, který neměl, jak uvedl ve své závěrečné řeči, vykonat vojenskou přísluhu, protože by ho zavazovala k případnému použití zbraně vůči bližnímu. Jak Vladan Kočí, tak i soud v odůvodnění rozsudku poukázali na znění v zákonnych dírávách vojenské povinnosti v Polsku a Maďarsku a možný vývoj této situace i v Československu.

Soud

všek konstatoval, že podle dosavadních zákonů je Vladan Kočí vinen. Odpíráni vojenská služby se stává pravděpodobně určitým celospolečenským problémem. Jen k útvaru, kam měl nastoupit Vladan Kočí, nezasťoupili kromě něho další dva branci. Rozsudek nenabyl právní moci. Vladan Kočí i prokurátor si ponechali lhůtu na rozmýšlenou k případnému odvolání. Kromě rozsudku vyhlásil soud i usnesení, jímž rozhodl o propuštění Vladana Kočího z vazby. Toto rozhodnutí zdůvodnil tím, že další odvod branců je až v říjnu k.r. a že do té doby nastoupí Vladan Kočí, stanovi se rozsudek pravomocný, trest odňtí svobody. Prokurátor však podal proti tomuto usnesení stížnost, která má odkladný účinek, takže Vladan Kočí zůstává dále ve vazbě. O stížnosti prokurátora bude rozhodovat vyšší vojenský soud v Příbrami, a to dříve, než dojde k odvolacímu řízení. Vladan Kočí je ve vazbě od 15.5.1989.

Vladan Kočí, nar.7.8.1963, violencista, je ženatý a je otcem čtyřletého dítěte. Adresa manželky: Hana Kočí, Janský vršek 3, 118 00 Praha 1.

V Praze 25.7.1989

*

Sdělení č.1052 (Trestní stíhání pro přečin proti Janu Rampichovi zastaveno)

Krajský soud v Plzni dne 6.7.1989 na základě stížnosti městského prokurátora zrušil rozsudok okresního soudu Plzeň-město a trestní stíhání Jana Rampicha pro přečin proti veřejnému pořádku podle §6 až zákona o přečinech zastavil.

Jan Rampich, signatář Charty 77, nar.30.5.1966, bytem Šolavská 26,301 44 Plzeň, byl stíhán proto, že "dne 28.ledna 1989 v odpoledních hodinách na opakovanej výavu VB neopustil náměstí Míru, kde mělo dojít k napovolenému shromáždění neodpovědných živlů s cílem narušit veřejný pořádek, přičemž nepovolených shromáždění narušujících veřejný pořádek se vícekrát zúčastnil." (viz naše sdělení č.909)

V Praze dne 8.8.1989

*

Sdělení č.1053 (Rozsudek nad Vladanem Kočím pravomocný)

Dne 10.8.1989 zamítl vyšší vojenský soud v Příbrami ve veřejném zasedání, konaném v budově obvodového vojenského soudu v Praze na Faukráci, odvolání Vladana Kočího proti rozsudku, jímž byl tento odpěrač vojenské služby z důvodu náboženského přesvědčení odsezen k 16 měsícům odňtí svobody s výkonem v I.NVS. Rozsudek soudu prvního stupně se tím stal pravomocný.

Před zahájením odvolacího řízení rozhodl soud o vazbě Vladana Kočího. Zamítl stížnost prokurátora proti rozhodnutí obvodového vojenského soudu, který při vynášení rozsudku 13.7.1989 rozhodl usnesením, že Vladan Kočí se propouští na svobodu. Vyšší vojenský soud však zdůrovníl, že nástup trestu Vladana Kočího bude stanoven na blízký termín, předpokládá se, že před 21. srpnem. Protože Vladan Kočí vykonal od 5. června do 10. srpna vazbu dva měsíce a pět dnů vyměřeného čestnáctiměsíčního trestu, aby využívat třináct měsíců a pětadvacet dní. Obhájce JUDr. Metejl podal současně žádost o odklad výkonu trestu o jeden měsíc v souvislosti se zádeří Vladana Kočího vystěhovat ze Ž Československa.

Senátu vyššího vojenského soudu předsedal JUDr. Jan Svoboda. Veřejného zasedání se zúčastnila jako veřejnost jednotka mladých mužů, pravděpodobně jednotka frekventantů SNS!

Soud rozhodoval pouze o odvolání V. Kočího, prokurátor se neodvolal, smozil se na požadavek, aby soud nařídil okamžitý nástup trestu. Obhájce poukázal ve svém konečném návrhu na změnu právní úpravy vojenské povinnosti a možnosti náhradní vojenské služby v Maďarsku a v Polsku a na očekávané změny v SSSR. Vladan Kočí během veřejného zasedání požadoval, aby mu byl výkon trestu odložen až do doby, kdy také v Československu dojde ke změně právní úpravy, anebo aby mu byla dána možnost vystěhovat se do země, jejíž zákony zaručují odpěračům náhradní civilní službu. (Viz naše sdělení č.707, 810, 820, 1029, 1047)

V Praze dne 10.8.1989

*

Sdělení č.1054 (Represe v souvislosti s peticí Několik vět)

Dne 26.7.1989 bylo dle sdělení oficiálních sdělovacích prostředků zahájeno trestní stíhání ve věci pobufování podle §100/la, 3a tr.z., jehož se měl dopustit osušení pachatelé koncipováním a rozšířováním provolání Několik vět, k němuž se dosud připojilo více než 19 000 občanů. V rámci těchto trestního stíhání ve věci byly provedeny u několika aktivistů nesávislých iniciativ domovní prohlídky a proti několika dalším bylo zahájeno řízení o přečinu.

Dne 27.7. provedla Státní bezpečnost domovní prohlídky v bytě Jana Urbana, signatáře Charty 77, a v bytě rodičů jeho ženy v Praze, v bytě Saši Vendry, mluvčího Charty 77, a na chatě jeho ženy. Další domovní prohlídky proběhly i u Stanislava Devátého, signatáře Charty 77, v Gottwaldově, v pražském bytě Jiřího Křížana a u Křížanů na chatě. Jména a adresy Stanislava Devátého, Jiřího Křížana a Saši Vendry byly spolu se jménem a adresou Václava Havla uvedeny na petici Několik vět s tím, že je na ně možno zařídit podezření podpisu. Těhož dne provedli příslušníci StB domovní prohlídku i u signatáře Charty 77 a člena Klubu právní podpory Václava Černíka v Třebechovicích pod Orebem a zároveň mu vyslovili podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6 c) zák. o přečinech. Další dvě domovní prohlídky byly provedeny u dvou občanů v Prostějově, kteří si nejdříji zveřejnění svých jmén a dále u Reného Matouška z Liberce, signatáře Charty 77. Dne 20. srpna byla v této věci provedena i domovní prohlídka u RNDr. Antonína Petráška, programátora, bytem Blanická 14, Brno-Vinohrady a v bytě jeho matky v Bořeticích, okres Břeclav. Antonínu Petráškovi bylo vyslověno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6 c) zák. o přečinech za údajné shromažďování podpisů pod provolání Několik vět.

Podezření z přečinu proti veřejnému pořádku bylo za rozšířování petice Několik vět a sbírání podpisů vysloveno i Janu Jandovi a Miroslavu Chrovi, dělníkům na plíle ve Zbytinách u Volar a Olivetu Kuckovi, dřevorubci ze Strážného u Volar. Od 4. srpna je vedeno stejně přečinové řízení s Petrem Šulákiem a od 7. srpna se Stanislavem Bálusem, bytěn Idár nad Sázavou, Haškova 20/10, členem Hnutí za občanskou svobodu a s Jiřím Fajnem z Liberce (viz sdělení č.1048). Totož řízení bylo zahájeno i se čtyřmi prostějovskými občany, z nichž je známo pouze jméno Petra Kumáka. Občané, s nimiž je vedeno řízení pro přečin proti veřejnému pořádku, mohou být potrestáni až čestiměřičním vězením nebo peněžitým trestem do 20 000,- Kčs nebo obojím. Je pravděpodobné, že podezření z přečinu bylo vysloveno i dalším osobám.

Za rozšířování petice Několik vět zahájil 22.7.1989 vyšetřovatel VB OS SNB Třebíč npr. Jiří Klíma trestní stíhání pro trestný čin podněcování podle §164 tr.z. proti Dušanu Stuchlíkovi, nar.1.3.1972, učni SOU Praha 9-Čakovice, bytem Brno - Štýřice, Přeník 12b. Dušan Stuchlík se měl tehoto činu dopustit tím, že "22.7.1989 kolem 9.00 na železniční stanici v Třebíči vyhodil z rozjíždějícího se vlaku několik výtisků protistátní tiskoviny Několik vět, tedy veřejně podněcoval k trestnému činu". Toto unesení o trestním stíhání však okresní prokurátor v Třebíči JUDr. Stanislav Svoboda 24.7.1989 zrušil jako nezákonné a neodůvodněné. Po zrušení tohoto unesení však bylo D. Stuchlíkovi vyslověno podezření z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6 c) zákona o přečinech.

V souvislosti s peticí Několik vět již proběhlo a stále probíhá mnoho výslechů. Tento postup státních orgánů pokládáme za nepřípustný a nezákonny, zvláště je v rozporu s patičním právem zaručeným ústavou.

V Praze dne 24.8.1989

*

Sdělení č.1055 (Jakub Dubský stíhán pro záškodnictví)

Dne 29.6.1989 byl na svém pracovišti - maringotce v okrese Kolín - zadržen Sestatřicetiletý čerpač vody Jakub Dubský, absolvent filozofické fakulty Univerzity Karlovy z Prahy. Vyšetřovatel StB z krajské správy SNB v Ústí nad Labem, odboečka Litoměřice, JUDr. Antonín Novák proti němu téhož dne uvezl obvinění pro pomoc k tř.činu záškodnictví podle §10/1c k §95/la,c tr.zákona. V případě odsouzení mu hrozí trest odnětí svobody od dvanácti do patnácti let nebo trest smrti.

Jakub Dubský se údajně podílel na záškodnictví, jehož se v letech 1964 až 1987

měla v severních Čechách dopouštět skupina mladých lidí, označovaná za neofašistickou. I když je vyšetřování proti víc než třiceti členům této skupiny již dávno skončeno a obviněni jsou již dva roky ve vazbě, StB se snaží, zřejmě v rámci kampaně proti nezávislým iniciativám, dodatečně prokázat, že mezi údajně neofašistickou skupinou a mezi Jakubem Dubským a dalšími třemi muži, uváženými koncem června t.r., existovalo spojení. Jsou to Julius Nass, nar.7.10.1950, bytem Liběchov 192, Jan Šťegot, nar.10.5.1945, bytem Neratovice, Marzova 694 a kpt.ČSLA Josef Němec, učitel bojové přípravy ve vojenské hudební škole v Roudnici nad Labem. Tito muži nejsou signatáři Charty 77 a na činnosti nezávislých iniciativ se nepodíleli. Jakub Dubský je synem signatářů Charty 77 PhDr. Ivana Dubekého a Ivony Dubské, která je manželkou Zdeňka Mlynáře, s nímž od roku 1977 žije ve Vídni. Při domovní prohlídce, provedené v bytě PhDr. Ivana Dubekého v této trestní věci, bylo odhalo 17 poliček, které však k záškodnické činnosti nemají žádný vztah (dva psací stroje, korespondence, fotografie, různé publikace jako např. Jan Patočka - Osobnost a dílo a Cyrilometodějský kalendář z r.1968). Jakub Dubský byl v prvních čtrnácti dnech vazby podroben pěti výslechům. Vyšetřovatel ho vyslýchal, zda byl v létě r.1985 v restauraci Krobián pod Kokšínem a téhož roku v restauraci Kip ve Štětí a naznačoval přitom, že se tam mohl setkat s někym ze stíhané skupiny. Během desavadaňho vyšetřování nebyl předložen sebenenář důkaz, že by údajně známosti Jakuba Dubského s členy zmíněné záškodnické skupiny mohly mít kriminální povahu. Zadávající je i skutečnost, že vyšetřovatel StB zamítl žádost obhájce o sahlédnutí do spisu.

Výbor na obranu nezpravedlivě stíhaných by se neujal pachatele takových trestních činů jako je žhářství nebo záškodnictví. Domluváme se však, že v případě Jakuba Dubského jde o zástupné trestní stíhání. Také fakt, že čs.adělovací prostředky publikovaly zprávu o záškodnické neofašistické skupině až dva roky po jejím zadržení, působí velmi nepřesvědčivě a navozuje otázku, zda se akutečně i tito lidé dopustili uvedené činnosti. Celý případ považujeme za pokus státní moci zdiskreditovat Chartu 77 a ostatní nezávislé iniciativy.

V Praze dne 24.8.1989

*

Sdělení č.1056 (Represe proti Obrode)

Státní bezpečnost v posledních týdnech zasáhla několikrát i proti členům Klubu za socialistickou přestavbu - Obroda, jejíž program usiluje o deštalinizaci politického života, zrušení mocenského monopolu KSČ a dodrževání všech lidských a občanských práv. Dne 27.7.1989 provedla StB domovní prohlídku v pražském bytě a na chatě Miloše Hájka, předsedy Obrody, v bytě Vladimíra Kolmistra v Kladně, jednatelky Obrody, a v bytě manželů Věnka a Libuše Šilhánových v Praze a na jejich chatě a v bytě Josefa Kotrče v Praze. Domovní prohlídky byly provedeny v rámci trestního stíhání za věci tr.činu hanobení republiky a jejího představitele podle §103 tr.z., jehož se měl neznámý pachatel dopustit sepsáním písemnosti Všem členům KSČ a Prohlášení k 21.výročí 21.srpna 1968. Obě tyto písemnosti byly diskutními materiály klubu Obroda.

Zásahy policie proti členům klubu Obroda jsou v posledních dnech časté, její členové jsou přepadáváni na ulici a jsou jim odnímány písemné materiály, StB je předvádí k výslechům a střílí jejich byty. Např. dne 1.8.1989 se StB snažila zmocnit schránku členů tohoto klubu a po jejím skončení o nějich účastníků zadržela.

V Praze dne 24.8.1989

*

Sdělení č.1057 (Ján Čarnogurský a Miroslav Kusý ve vazbě)

V pondělí 14.8.1989 bylo vyšetřovatelem StB Krajské správy SNB v Bratislavě zahájeno trestní stíhání ve věci tr.činu pobuřování podle §100(1a), 2, 3a tr.zákona a téhož dne byly provedeny domovní prohlídky v bytech, popř. chalupách a na pracovištích čtyř občanů: Jána Černogurského, Miroslava Kusého, Antona Seleckého a Reny Penické. I když zpráva mluvčího ministerstva vnitra téhož dne uvedla, že jde o trestní stíhání ve věci, a o trestní odpovědnosti jednotlivých osob bude rozhodnuto později, byli již týž den pravděpodobně všichni jmenováni obviněni z tr. činu pobuřování, popř. navíc z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6

písm. a, c zákona o předmětech. Anton Selecký a Hana Ponická jsou stále stíhání na svobodě. Ján Čarnogurský a Mira Kusého vzal mestský prokurátor v Bratislavě dne 17.8. a údiaností od 14.8. do vazby. Podle další správy aluvčího federálního ministerstva vnitra mjr. Jiřího Bělohlávka ze 17.8. jsou oba obviněni nejen z tr.činu pobuřování, nýbrž i z podvracení republiky, a to podle §95/1 tr.z. Ján Čarnogurský se měl tehoto trestného činu dopustit několika výroky sice veřejnými v samizdatovém časopisu Bratislavské listy, kde je uváděn jako vydavatel. Miroslav Kusý se měl tr.činu podvracení republiky dopustit několika výroky ve svých článcích a úvahách, které údajně vysílala rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Pokud jde o tr.čin pobuřování, jehož se měli dopustit kromě Jána Čarnogurského a Mira Kusého i Antonem Seleckým, Hanou Ponickou a Vladimírem Maňákem, byla jeho skutečná podstatou podle vyšetřovatele naplněna tím, že několik osob vypracovalo a dne 4.8.1989 zaslalo státním orgánům dvě písemnosti. První je dopis podepsaný Hanou Ponickou, Antonem Seleckým, Vladimírem Maňákem a Miroslavem Kusým z Bratislavы a Andrejem Strýčkem z Košic. Dopis je adresován úřadu vlády Slovenské socialistické republiky. Připomíná se v něm vstup voják pěti států Varšavské smlouvy před jedenadvaceti lety, který je hodnocen jako "porušení mezinárodního práva" a "přerušení demokratického procesu, který v Československu probíhal od nastupu Alexandra Dubčeka do čela komunistické strany". V dopisu se rovněž vzpomínají následující léta "penízujících prověrek, vyhazování z práce, odvolávání vlastních prohlíšení a zavírání". Podepsání se rozhodli uctít památku těch spoluobčanů, kteří byli zastřeleni v srpnu 1968, a to v Bratislavě, Košicích a popřípadě v dalších slovenských městech. I když uctění mrtvých položením květin nepodléhá oznamovací povinnosti, osnáilo pět signatářů tohoto dopisu slovenské vládě, že tak hodlájí učinit, a to v neděli 20. srpna v 19 hodin v Bratislavě a Košicích na místech, jež v dopise označili. Dopis neobsahuje žádoucí výzvu spoluobčanů, aby se těchto pietních akcí zúčastnili. Odesílatelem dopisu byl Ján Čarnogurský, i když sám tento dopis nepodepsal.

Druhá písemnost, jejímž vyhotovením a odesláním Mestskému národnímu výboru ve Žvojci měl být spáchán tr.čin pobuřování, se týká uctění památky bojovníků Slovenského národního povstání. Tento dopis podepsali z obviněných Ján Čarnogurský a Hana Ponická, Anton Selecký a Vladimír Maňák a dále Katerina Lazarová.

Bodatačně, dne 16.8.1989, byla provedena domovní prohlídka v bytě a na chatě Vladimíra Maňáka, který byl obviněn z tr.činu pobuřování podle §100/la tr.zákona, jehož se měl dopustit se čtyřmi aktivisty obviněnými 14.8. Nepodařilo se nám zatím zjistit, zda byly provedeny domovní prohlídky u dalších osob, např. u dalších neobviněných signatářů obou dopisů. Původní obvinění z předinu proti veřejnému pořádku a eventuálně z tr.činu poškozování zájmu republiky v cizině podle §112 tr.z. (u Mira Kusého) nejsou již v platnosti. Byla konzumována obvinění z pobuřování a podvracení republiky.

Není třeba zdůrazňovat, že tento postup pěti slovenských aktivistů nezávislých iniciativ a zvláště pak uvážnější dvou z nich je politickou represí, svědčící o nerovnosti mocenských orgánů. Postup státních orgánů je alarmující pro československou i mezinárodní veřejnost, neboť znázorňuje zintenzivnění represe vůči nezávislému prostředí. Od roku 1983, kdy byl za tr.čin podvracení republiky odsouzen k šesti letům odňati svobody Jiří Wolf, bylo užito ustanovení o tomto trestném činu, které umožňuje uložit vysoké tresty za vyjádření kritických postoju, jen v několika případech, přičemž šlo vždy o stíhání jednotlivců, kdy mocenské orgány nahonac ped tlakem mezinárodní a domácí solidarity ustoupily sněho zvolit relativně mírný postup. Poprvé od roku 1981 je použito ustanovení o podvracení republiky proti skupině aktivistů nezávislých iniciativ ve zřejmém úmyslu zinscenovat politický moanstrproces. Aplikace tohoto zákonného ustanovení vůči osobám, usilujícím o zlepšení společenských poselů výhodně nendášilným způsobem, je v hrubém rozporu s mezinárodními závazky, které na sebe uval československý stát, mj. v rámci helsinského procesu.

V osobách Jána Čarnogurského a Miroslava Kusého je postiženo několik okruhů nezávislých iniciativ současně. JUDr. Ján Čarnogurský, nar. 1.1.1944, bytem Karola Adlera 10, 841 02 Bratislava, působil jako advokát, později byl učen pracovat jako dělník. Poté pracoval jako podnikový právník, svéšek z důvodu politické diskriminace toto místo před dvěma roky stratil a několik desítek pokusů, kdy

se ucházel o místo podle své kvalifikace, bylo nedospělých. Ján Čarnogurský, který je synem slovenského politika Pavla Čarnogurského, je především znám jako jedna z vedoucích osobnosti slovenského katolického života a jeho lidí na Slovensku i v českých zemích mu vděčí za právní pomoc, kterou poskytuje i jako obecný zastoupenec v občansko-právach správce u soudu. Ján Čarnogurský je členem Československého belinského výboru a iniciativy sociální obrany, kterou zastupuje v nedávno založeném Klubu vězňů hranic. Je jedním ze tří československých mluvčích Polsko-čes.solidarity a stálým hostem setkání kolektivu mluvčích Charty 77. Je rovněž vydavatelem samizdatového časopisu Bratislavské listy. Je členem koordináčního výboru Hnutí za občanskou svobodu a jedním z nejaktivnějších slovenských členů této hnutí.

Universitní profesor PhDr.Miroslav Kušný,CSc., nar.1.12.1931, bytem Slovackého 21, Bratislava, byl v r.1969 zbraven svého místa na Universitě J.A.Komenského, kde přednášel filozofii, a vyložen z KSČ. Pracuje nyní jako samostatný odborný projektant v urbanistice. Od prosince 1976 je signatářem Charty 77, je členem kolektivu mluvčích Charty 77. Je rovněž členem Hnutí za občanskou svobodu. Při demonstracích prohláškách jevila Státní bezpečnost zájem o jeho texty z poslední doby, jimiž komentoval současný politický vývoj na Slovensku a v Československu a které měly být vysílány rozhlasovou stanici Svobodná Evropa.

Obvinění katolického aktivisty Antona Šeleckého spolu s Jánom Čarnogurským svědčí o útoku státní moci proti slovenským katolickým intelektuálům, kteří vedle občanských demokratických svobod usilují také o svobodu náboženskou. Stíhání episcopatelky Hany Posické je zaměřeno proti slovenské nezávislé kultuře. Ze všech uváděných iniciativ je však nejvíce postiženo Hnutí za občanskou svobodu, jehož je všechn pět obviněných členy.

Další osobní údaje o obviněných zveřejníme později.

V Praze dne 24.8.1989

*

Sdělení č.1058 (Rozsudek nad Františkem Stárkem a Ivou Vojtkovou pravomocný)

Krajský soud v Hradci Králové zamítl ve veřejném zasedání, konaném dne 28.8.1989, odvolání Františka Stárka a Ivy Vojtkové, která podali proti rozsudku okresního soudu v Žatci nad Orlicí, činž se tento rozsudek stal pravomocným. Okresní soud v něm uznal Františka Stárka vinným spácháním trestného činu pobuřování podle §100/la, za tr.z. na vyhotovování a rozšířování undergroundových kulturních časopisů Vokno a Voknoviny. Ivu Vojtkovou pak uznal vinou posoci k trestnému činu podle §10/1c k §100/la, za tr.z., jehož se dopustil F.Stárek. Františka Stárka odsoudil k trestu odňtí svobody v trvání dvou a půl roku v II.NVS, k trestu propadnutí věci - zařízení k výrobě Voknovin a Vokna - a k následnému dvaletému ochrannému dohledu. Ivu Vojtkovou odsoudil k trestu odňtí svobody v trvání jednoho roku a podmíněným odkiašdem na dva roky.

Prokurátor se proti rozsudku okresního soudu neodvolal, dožadoval se pouze, aby odvolací soud potvrdil rozsudek první instance. Senátu krajského soudu předsedal JUDr.Miroslav Šprýnar, přísedícími byli soudci s povolením JUDr.Ludmila Khomová a JUDr.Vladimir Kocourk. Obhájcem byl JUDr.Milan Bulík z advokátní poradny 9/A z Bořanovy ulice z Prahy.

Soud odmítl námitku obhajoby, která poukazovala na to, že při hlavním líčení nebyl volán jako svědek pracovník Federálního ústavu pro tisk a informace, který zpracovával velmi negativní a ideologicky koncipovaný posudek na časopisy Vokno a Voknoviny, a že nebylo zjištěno ani jeho jméno. V odůvodnění usnesení uvedl krajský soud, že prý není třeba, aby znalecký posudek vypracovaný instancí byl označen jménem správce. Toto stanovisko krajského soudu je v rozporu s ustanoveními podle §105/1, věta druhá a §100 tr.řádu. V odůvodnění usnesení se krajský soud stotožnil s postupem s právními názory soudu prvního stupně.

Obhájce podrobně objasnil, proč by se na vydavatelskou činnost Františka Stárka nemělo hledět jako na trestný čin pobuřování, nýbrž jako na pouhý přestupek vydávání nepovolené periodické tiskoviny. Požádal přítom soud, aby použil ustanovení o nízkém stupni nebezpečnosti takového jednání pro společnost, což by umožnilo neužít Františka Stárka vinným spáchání tr.činu pobuřování. Obhájce uvedl, že by podle povahy věci měly soudy ve změněné politické a společenské situaci používat tehoto

ustanovení v trestních věcech, a to až do doby, kdy dojde k novelizaci ustanovení o tr.činu pobuřování. V historickém hodnocení tohoto rájmu chráněného zákonem uvedl pro zajímavost ustanovení rakouského říšského zákoníku z r.1795, podle něhož bylo možno za pobuřování učinit pět až deset let vězení. Skutková podstatou byla tehdy však stanovena mnohem přesněji než dnes. Pro zajímavost ji uvádíme: Tohoto trestního činu se dopustí,... "kdo zlostným způsobem sousedům a spoluusedlým svým řečí, představováním písemným nebo malovaným taková myšlenky vnukatí se pokusí, a nichž nelibost ke způsobu řízení, k veřejné správě zemské sněb k spořádání a stanovení země povstatí užije". Dr.Hulík rovněž uvedl, že i za buržoazní republiky byl tento zájem chráněn trestním zákonem. Tak např.Klement Gottwald byl uznán vinným, že svým projevem na májovém tábore KSČ v Bohumíně dne 1.května 1924 "veřejně, způsobem surovým a štvavým hanobil republiku tak, že to mohlo snížit její vážnost a ohrozit veřejný mír v ní", přičemž byl za to odsouzen k peněžitému trestu 30,- Kčs a v případě nedobytnosti až k deseti dnům vězení.

Při nedůstojné frašce, jejíž výsledkem je to, že jeden z nejlepších aktivistů undergroundu a dalších občanských iniciativ je posílan na dva a půl roku do vězení, se soud tvářil velmi důstojně. Na pětatřicet přátel Františka Stárka, kteří sledovali soudu jednání - dalších patnáct se již do soudní síň nevešlo - vyslechlou a urušenou z úst předeedy senátu, bovoržíciho témaří tři hodiny, pouze čest článků z Voknovin, za jejichž zveřejnění byl F.Stárek zejména odsouzen, a znova osenilo zdařilé literární zpracování průběhu některých manifestací, jakož i reportáže z výstavy pořádané redakcí Vokna na Štěleckém ostrově a z jednoho zmařeného koncertu. Když byl František Stárek veden chodbou, zdravili ho přítomní potleskem. Veřejného zasedání se zúčastnili i Bernard Haffke, profesor trestního práva, filozofie a sociologie práva na univerzitě v Pasově, který zastupoval Mezinárodní helsinskou federaci, dále pak první tajemnice velvyslanectví Velké Británie Judith MacGregorová a druhý tajemník velvyslanectví USA Edward W.Kaska. Nezi českými přáteli byli i dva mluvčí Charty 77 a několik členů Výboru za obranu nespravedlivě stíhaných a Čs.helsinského výberu.

V příštích dnech bude František Stárek eskortován s věznice v Hradci Králové do výkenu trestu. Ivě Vojtkové začíná dnešním dnem zkusební dvouletá lhůta.

V Praze dne 28.8.1989

*

Sdělení č.1059 (Rozsudek nad Renatou Pánovou a Josefem Raisem)

Okrenní soud v Českých Budějovicích uznal v hlavním líčení, konsném dne 18.8.1989, Renatu Pánovou a ing.Josefa Raisa vinou spácháním přečinu proti veřejněmu pořádku podle §6 a.čl zákona o přečinech. Renatu Pánovou odsouvil k trestu odnětí svobody v trvání tří měsíců nepodmíněně, se zařazením do L.NVS a k peněžitému trestu ve výši 2000,- Kčs a v případě nedobytnosti této částky k náhradnímu trestu odnětí svobody v trvání dvou týdnů. Josefa Raisa odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání 10 týdnů, přičemž tento trest počíněně odložil na zkusební dobu tři let, a dále k peněžitému trestu ve výši 3000,- Kčs a v případě nedobytnosti této částky k náhradnímu trestu odnětí svobody v trvání tří týdnů. Oba obviněné navíc odseutili k trestu propadnutí věci, který se týká přednětě, jimž nebo pomocí nichž byl přečin spáchán.

Rozsudek nenabyl právní moci, Renata Pánová se odvolala na místě, Josef Rais a prokurátor si poschali zákonou lhůtu na rozmyšlenou.

Renata Pánová a ing.Josef Rais byli zadrženi krátce po pálnoci dne 3.8.1989, když v Českých Budějovicích vylepovali plakáty s textem Demokratické iniciativy, který zval občany k účasti na tiché manifestaci dne 20.8. Manifestace se měla konat v Českých Budějovicích a měla být protestem proti vojenské intervenci do Československa v srpnu 1968. Po jejich zadržení bylo oběma vysloveno podezření a přečinu proti veřejnému pořádku a v bytech obou byla provedena domovní prohlídka. Josef Rais byl propuštěn na svobodu, na Renatu Pánovou byla uvalena vazba. Ve vazbě zůstává i nyní, po odsouzení soudem prvního stupně. Její adresa je: R.P., nar.3.3.1971, P.O.11, 371 56 České Budějovice. Zatím není známo, kdy dojde k odvolacímu řízení.

Věc soudil samosoudce JUDr.Zdeněk Melichar. Jeho rozsudek je tvrdší než návrh

prokurátora, který požadoval tresty v dolní polovině - tedy do 3 měsíců - u obou obviněných, přičemž u R.Pánové nepodmíněný a u J.Raise podmíněný; prokurátor požadoval u obou peněžitý trest ve výši 1000,- Kčs.

K osobě ing.Josefa Raise se nám zatím nepodařilo zjistit patřičné údaje, víme pouze, že je účastníkem hnutí Demokratická iniciativa.

Renata Pánová, nar.3.3.1971, je prodeavačkou potravin. Bydlí v ul.Politických věznů 1632, Tábor. Je účastnicí hnutí Demokratická iniciativa. Na prvném průvodu v Táboře vystoupila s transparentem "Dialog - ne obušky a cely věznic" se jmény V.Havla, J.Petrová, I.Jirouse, T.Dvořáka a H.Marvanové. Byla tehdy obviněna z tržního schvalování trestného činu (viz naše sdělení č.1009) a v rámci tohoto trestního stíhání byla provedena 1.5.1989 domovní prohlídka v bytě, kde žije s rodiči, a rovněž prohlídka na jejím pracovišti. Nařídil ji mjr.JUDr.Trefný, předkin objasňoval ppor.Klimkáč. Za tento trestný čin nebyla Renata Pánová dosud odsouzena, v případném soudním řízení, bude-li uznána vinou, jí broží souhrnný trest až do jednoho roku odňatí svobody; v souhrnném trestu by byl zahrnut i již vyslovený tříměsíční trest za předkin proti veřejnému pořádku.

Miroslav Pán, otec Renaty Pánové, se ohradil dopisem, adresovaným Jihomoravskému správci, proti článku Několik příkladů aneb co je pod povrchem, který tento orgán jihomoravského KV KSČ zveřejnil 10. a 11.srpna 1989. Jeho autor M.Linhart se v něm snaží zdiskreditovat a odespat účastníky nezávislých iniciativ v Jihomoravském kraji, mezi nimi i Renatu Pánovou. Při informování o její trestní věci nerespektuje zásadu presumpce nevinu a zveřejňuje úryvky básniček, které napsala jako dvanáctiletá dívka. Tyto verše byly impulsivní reakcí dítěte na perzekuci, jíž byl vystaven otec Renaty Pánové v rámci tzv.normalisace.

Stávající politické a společenské poměry jsou chráněny zákonem. V souladu s jeho literou jsou vězněni ti, kteří proti nim veřejně protestují. Novým prvky této represe, ve světě zcela ojedinělým, je to, že de vězení jsou pro své kritické postoje, vyznačující se náružlivostí a nenásilím, posílány osmnáctileté dívky.

V Praze dne 30.8.1989

*

Sdělení č.1060 (Jiří Jelínek ve vazbě)

Dne 3.8.1989 byl zadržen Jiří Jelínek, nar.8.5.1967, dělník, signatář Charty 77 a člen NMS. Bylo mu vysloveno podezření a předkinu proti veřejnému pořádku podle §6 zákona o předinech; tohoto předkinu se měl dopustit tím, že téhož dne v Táboře a Sezimově Ústí rozšířoval letáky, vyžývající k tiché demonstraci 20.8. v Českých Budějovicích na protest proti vojenské intervenci do Československa v srpnu 1968. Kromě toho měl rozšířovat v týchž městech již před 1.květnem 1989 letáky, jejichž obsah se týkal prvnější manifestace. V jeho bytě v Průmyslové 455, 391 11 Planá nad Lužnicí, byla provedena noční domovní prohlídka, která započala ve 23,45 dne 3.8. a skončila v 1,40 hod. dne 4.8.1989. Nařídil ji ppor.Pulec z odd.VB v Táboře. Při prohlídce, která byla provedena bez předchozího souhlasu prokurátora, byly odňaty dva kusy inkriminovaných letáků, pět kusů provolání Několik vět, 13 samizdatových vyhotovení politologické práce Luboše Kohoute, zařízení k rozmetákování a psací stroj. Prokurátorka okresní prokuratury v Táboře JUDr.Věra Nová uvalila na Jiřího Jelínka vazbu, kterou vykonává v Českých Budějovicích. Jeho adresa je: Jiří Jelínek, 8.5.1967, P.ú.11, P.S.11, 371 56 České Budějovice. Jiří Jelínek je nemocen cukrovkou, bare dvakrát denně insulín. Je ženatý a má dvě malé dcery, dvouletou a dvouměsíční. Manželka se jmenuje Lenka Jelínková a bydlí na uvedené adrese v Plané nad Lužnicí.

V Praze dne 30.8.1989

*

Sdělení č.1061 (Vladimír Veselský drží ve vazbě hladovku)

Dne 21.8.1989 okolo 17.hodiny byl v Orlí ulici v Brně zadržen Vladimír Veselský, nar.11.1.1966, čísločk, t.č.čistič oken, sekládající člen Moravské mládeže, bytem Pekařská 21, Brno.

Příslušníci SNB mu skontrolovali občanský průkaz a vyzvali ho, aby je následoval do služebního vozu. Jako důvod uvedli, že má občanský průkaz poškozený, což Vladimír

Veselský odmítl. Tři příslušníci VB ho zatáhli násilím do průchodu domu, čtvrtý se postavil před dveře, aby do domu nikdo nevstoupil. Z domu se ozvalo žachnutí okla a po chvíli byl Vladimír Veselský vyveden a odvezен. Jiný zadřízený, který ho později viděl na oddělení VB, dosvědčuje, že byl zraněn na blavě.

Vladimír Veselský byl vyšetřovatelem prokuratury obviněn z tr.činu útoku na veřejnho činitele podle §155/ia tr.zákona, kterého se užívá proti tomu, kdo užíje násilí v úmyslu působit na výkon pravomoci veřejného činitele. Prokurátor ne něj uvalil vazbu, kterou odůvodnil obavou, že by V.Veselský mohl nařídit vyšetřování ovlivňováním svědků.

Na protest proti svámu nespravedlivému uvěznění zahájil V.Veselský již prvního dne hladovku. Podle posledních správ se po více než týdnu hladovky značně zhoršil jeho zdravotní stav, takže byl 29.8. eskortován do všeňské nemocnice v Praze na Pankráci.

O předchozích postzech Vladimíra Veselského za jeho účast na shromáždění 15.ledna 1989 a za to, že v Praze dne 26.2.1989 veřejně sbíral podpisy pod petici proti odsouzení V.Havla a J.Petrově a spol., jsme informovali ve sděleních VONS č. 946 a 1005.

V Praze dne 30.8.1989

*

Sdělení č.1063 (Josef Lešánek stíhan pro přečin)

Dne 12.7.1989 zadrželi příslušníci StB Josefa Lešánského, signatáře Charty 77 a člena HOS, nar.14.2.1955, bytem Klatovy II, čp.636 a provedli u něj nejprve osobní prohlídku s odůvodněním, že může být ozbrojen. Zabavili mu při ní nevyplněná kartičky k souhlasu s prohlášením Charty 77 z 1.1.1977 a s manifestem HOS. Poté provedli příslušníci StB domovní prohlídku v jeho bytě, při níž mu zabavili 3 podpisy pod Chartu 77 a další tři podpisy manifestu HOS, magnetofonovou kazetu a psací stroj, který mu byl později vrácen. Takřka o měsíc později byl obviněn z přečinu proti veřejnému pořádku podle §6 c) zák. o přečinech, kterého se měl dopustit tím, že "seznamoval náhodně občany s různými protispoledenskými zaměřenými tiskovinami a v případě jejich souhlasu s obsahem těchto tiskovin jim nacházel podepisovat doklad o tomto souhlasu"; zároveň vydal okresní prokurátor JUDr.Milan Kovář návrh na potrestání.

Případ Josefa Lešánského je dalším porušením práva na svobodu šíření informací.

V Praze dne 4.9.1989

*

Sdělení č.1064 (Zásah Bezpečnosti proti účastníkům oslav v Skalici)

Dne 8.5.1989 se konala v hostinci ve Skalici, okr.Nový Bor, oslava narozenin. Kolem půl desáté zábavu přerušili příslušníci SNB Nový Bor a sedm jejich účastníků zadrželi. Pět z nich ve dvě hodiny ráno převezli z MO SNB v Novém Boru na záchrannou stanici, další dva, u nichž nebyl zjištěn v krvi alkohol, byli po výslechu propuštěni.

Ondřík Kilián, nar. 16.12.1966 v Karlových Varech, dělník Armabetonu Praha, bytem Kadaň, Chomutovská 1209, byl zadržen proto, že se zastal mladé paní, kterou napadl pomocník VB, až jí z obličeje tekla krev. Poté, co O.Kilián požadoval, aby se pomocník VB legitimoval, bylo proti němu použito fyzického násilí a byl s ostatními předveden na MO SNB Nový Bor. Dne 21.6.1989 proti němu zahájil vyšetřovatel okr.prokuratury v České Lípě JUDr.Zbyněk Trojan trestní stíhání pro tr.činy útoku na veřejného činitele podle §159/2 tr.z. a výtržnictví podle §202/1 tr.z. Těchto tr.činů se měl údajně dopustit tím, že "dne 8.5.1989 kolem 22.00 hod. v podnáplném stavu ve Skalici okr.Česká Lípa na nepovolené tanecní zábavě rockových skupin se cheval hrubě a neslušně, vykřikoval nevhodné výroky do sálu, přes výzvu k opuštění sálu a seachování veřejného pořádku neuposlechl a při služebním zákluku příslušníka VB por.Feštika tohoto hrubě urazil při výkonu jeho pravomoci veřejného činitele." Tento případ souvisí s tr.stíháním Ladislava Nováka (viz naše sdělení č.1043)

V Praze dne 4.9.1989

V semideatu nové vyšlo...

Křesťanské obzory č.16, roč.2, 15.8.1989, 34 strany, A4
přináší vedle statí s náboženskou tematikou otevřený list kardinála Tomáška
vládním činitelům a občanům ČSSR, dopisy adresované ministerstvu školství o sexuální
pseudovýchově, článek Milana Šimečky Kdyby nepřišl a další.

Křesťanské obzory č.17, roč.2, 1.9.1989, 44 strany A4
další číslo obsahuje mj. dopisy jednotlivých věřících redakci Rudého práva, knase,
informativní článek sdružení pro pomoc mentálně postiženým, studii Zdeňka Rotrekla
- Existence Noravy ve střední Evropě, článek Žádoucnu vojenskou přísluhu mimo přísluhu
Ježíši Kristu, rubriku Slovo mladých a další příspěvky.

Dějiny poutního místa Panny Marie Pomocné ve Zlatých Horách, 11 stran A4

13.svazek Knihovny Křesťanských obzorů pojednává o vzniku poutního místa, jeho
postupné devastaci a pokusech o jeho záchrannu.

Informace o církvi č.9, 1989, 22 strany A4

přináší mj. vzpomínku Alexandra Heidlera z roku 1959 pod titulkem Na památku
umučeného kněze a novináře Adolfa Kajsra, aktuální glosu Josefa Zvěřiny Pražské
reálce a další.

Staroulskenecký Ataké č.3, roč.1, 16.7.1989, nepaginováno

informuje mj. o prohlášení Několik vět, připomína vystoupení Vladimíra Martý a
písničkou Jaroslava Hutky na letosní Portě a v příloze přináší článek Senzace
se nekonala o demonstraci západoceské občanské iniciativy 6.5.1989 v Plzni.

Gottschalk, Krates, Jao-li, Egon Bondy, 48 stran A5, 1988

jak uvádí v dcelovu autor "tři příběhy, jak se různí lidé snažili najít něco,
co by mohlo být jejich posláním na světě", napsané s neodolatebným Bondyovským
sarkasmem a ironií.

Krátké správy

21. srpen 1989

Praha: Podle oficiálního sdělení bylo kromě 320 čs. občanů zadrženo při manifestaci
na Václavském náměstí 21.8. i 56 cizinců. Byli krátkodobě - většinou po dva dny
- vězněni v Praze-Kuřimi. Podařilo se zjistit, že šlo o 9 Maďarů, 6 občanů NDR,
3 občany NSR, 2 Italů, 7 Holanďanů, 3 Poláky a jednoho Jugoslávce. U 18 cizinců
tedy nebyla zjištěna národnost. Dále byli na policejní oddělení přivedeni již
20.8. sovětskí občané z Litvy, kteří byli tebož dne propuštěni. Mezi 8 Italů nebyli
jen členové Radikální strany, nýbrž i komunisté, a to dokonce poslanci obecních
zastupitelstev.

Brno: Již několik dní před srpnovým výročím byli někteří občané varováni, aby
se vyhnuli jakékoli účasti na akcích pořádaných k tomuto výročí nesávislými
inicativami. Dne 21.8. v odpoledních hodinách byly posíleny policejní hlídky
v centru města, v průběhu dne byli již někteří nezávislí aktivisté zadrženi. Kolem
17 hodiny se na náměstí Svobody v centru Brna shromáždilo větší množství občanů.
Odhady o jejich počtu se velmi různí, za seriózní lze považovat odhady hevějící
asi o pěti stech až tisíci občanech. Shromáždění občanů uctili dvěma minutami
ticha památku obětí srpnových událostí z let 1968 a 1969. Zadržování byli zejména
mladí lidé, ale mezi zadrženými bylo i mnoho starších, občanů a květinami v ruce
či s trikolórou připnutou na oděv byli středem pozornosti policistů. Podle
střízlivého odhadu bylo zadrženo asi sto lidí, mezi nimiž byli také cizinci.
Podařilo se zjistit zadržení tří polských občanů, kteří byli vyslycháni na OÚ
VÚ v Bratislavské ulici. Jednomu z nich byl policisty odebrán fotoaparát, který
mu nebyl vrácen, ani mu nebylo vystaveno potvrzení o jeho odebírání.

Ostrava: Od 16.hodiny dne 21.srpna se nezávislí aktivisté a další občané začali
scházet na náměstí Lidových milicí. Náměstí a přilehlá ulice byly však velmi
důkladně střeženy. Tato policejní akce, u níž asistrovalo velké množství
uniformovaných i neuniformovaných policistů a policejních vozů, probíhala asi
dvě hodiny. Během této doby bylo zadrženo nejméně 150 občanů, převážně mladých
lidí, takže k žádoucímu shromáždění nakonec nedošlo. Některí zadržovaní byli násilně
vtaženi do policejních vozů.

Karlovy Vary: V souvislosti s výročím 21. srpna zadrželi příslušníci StB již 16.8. Jana Ulricha, Richarda Krause a Jindru Konečného. Všechni tři byli propuštěni až po 72 hodinách zařízení v BVÚ Ostrov nad Ohří. Předpokládá se, že v tu dobu bylo však zadrženo více osob.

Mělník: V průběhu srpna t.r. vyslechli příslušníci StB v Mělnici asi 10 lidí. Byli varováni před návštěvou Prahy 21. srpna, která by se podle StB Mělník neobešla bez trestního postihu. V případě zadržení na Mělnice hrozili příslušníci StB některým z vyslýchanych fyzickým zásahem.

*

Přepadení Josefa Kuhna

Dne 29.8. kolem 20. hodiny byl v Praze-Malešicích, na konečné zastávky autobusu č. 135, přepaden aktivista HNS a KPP Josef Kuhn, nar. 6.12.1960, elektrikář, bytu Teplická 492, Praha 9. Ze školky hnědé barvy vystoupili tři muži, jeden z nich řekl: "To je on", a vrhli se na něho. Bili ho pěstmi a odcizili mu peněženku a hodinky. Opustili ho teprve, když lezel bezvládně na zemi. Způsobili mu přitom zranění levého oka, které je zalito krví a na něj nevidí, a dále povrchové zranění na těle. V souvislosti s pronesenou větou "To je on" se v nezávislém prostředí jednoznačně uezuje na to, že pachatele útoku na nezávislého aktivistu, jehož obdoba není známa od r. 1982, je třeba hledat mezi těmi, kdož mají zájem na potlačování nezávislých aktivit. Názory na to, zda šlo o soutronou akci několika mužů, či zda jde o řízenou akci, se však rozcházejí.

*

Napadení Stanislava Pence

Dne 30.8. po 20. hodině se na Karlův most, kde diskutovalo 15 lidí, dostavili dva příslušníci StB, kteří dali Stanislava Pencovi z Mirovýho klubu Johna Lennona, jenž řídil diskusi, dvě minuty k rozchodu této skupiny diskujících. Připojili přitom před svědky pohrůžku, že jinak se bude kupat. Diskující se vakuetu rozešli, nicméně na začátku Karlový ulice na Starém Městě napadlo pět příslušníků StB Stanislava Pence fyzicky. Bili ho a kopali, až upadl na zem. Mezi nimi byli i dva příslušníci StB, kteří předtím žádali rozpuštění diskusního kroužku na Karlově mostě. Do sporu se vložili kolemjdoucí občané, kteří apolu se Stanislavem Pence požádavali předložení služebních průkazů od policistů v civilu. Došlo k potyčce, přičemž občané odtrhli příslušníky StB od Stanislava Pence a umorňili mu, aby se vzdálil. VB nebyla přítomena, nikdo nebyl zadržen a občané zabránili příslušníkům StB Stanislava Pence pronásledovat. Stanislav Penc není po mlácení zraněn, má jen podlitiny. Příslušníci StB navštívili ještě v noči jeho matku a řekli jí, že ho chtějí oznamit pro trestný čin útoku na veřejného činitele. Během potyčky je však Stanislav Penc nenašpal ani slovně ani fyzicky a nikoho k útoku na ně nevybízel. Vyslal pouze o pomoc, když ho bili a kopali.

*

Informace Mirovýho klubu Johna Lennona

Dne 8.7.1989 proběhla na několika místech v Československu veřejná hladovka. Zúčastnili se jí v Praze, Děčíně, Plzni a Neratovicích jednotliví stoupenci a aktivisté Mirovýho klubu Johna Lennona (MKJL). U továren nebo objektů s nepřetržitým provozem drželi jednotlivci, pokud nebyli zadrženi příslušníky StB, veřejnou hladovku, kterou chtěli podpořit požadavky vyslovené v dopise ze 24.5.1989, jenž adresovali ÚŘO, ÚV KSČ a sdělovacím prostředkům.

V tomto dopise, na který dosud neobdrželi odpověď od uvedených orgánů, a který dali na vědomí veřejnosti a občanským iniciativám v den konání hladovky, požadují větší informovanost naší veřejnosti o všech případech politických vězňů, stávajících občanských iniciativách a jejich základních prohlášeních a možnost zákonné registrace.

K výročí 21. srpna 1968 zaslal MKJL dne 10.8.1989 otevřený dopis svým stoupencům. Mimo jiné se v něm zdůrazňuje, že "socialismus musí o své postavení, natož prioritní úlohu ve společnosti usilovat v přirozené soutěži systémových, politicko-spoločenských alternativ, kterým společnost musí vytvářet a zaručovat legitimní postavení a ochranu".

Dne 21. srpna odesílal MKJL telegram sovětskému velvyslanectví v Praze, v němž

se píše: "Invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa 21.8.1968 byla, je a zůstane odsozeníhodnou skutečností. Oficiální potvrzení tchoto již nezvratitelného faktu všemi státy zúčastněnými na intervenci, tedy i Sovětským svazem v první řadě, je dalším nevyhnutelným krokem na cestě k vytvoření Evropského domu a potvrzení Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky RBE".

Mírový pochod Prahou, který přichystali stoupenci MKJL na 9.9.1969 apeloval na všechny občany, aby pozvedli svůj hlas za propuštění politických vězňů, na nichž spoluobčanů a kamérádů. Po celé trase pochodu hlídkovali uniformovaní a neuniformovaní příslušníci SSB, služební civilní vozy a vozy VB. Příslušníci SSB zadrželi a přivedli asi padesát účastníků a také některé scéna náhodně chodce. Všechni byli podrobeni osobním prohlídkám a výselechům. Některým z předvedených příslušníci SSB odetranili z rukávů a zabavili pásky s nápisem Pozor seju vítr! Všichni předvedení byli po několika hodinách propuštěni.

*

Jiří Tichý propuštěn z vězení

Dne 24.8. rozhodl okresní soud v Lounech za předsednictví JUDr. Jaromíry Kříšové v narychlo konaném zasedání o podmíněném propuštění Jiřího Tichého, signatáře Charty 77 a člena HOS, z výkonu trestu odnáší svobody, který vykonával v NVÚ Nové Sedlo u Zetce. Uzahledem k tomu, že J.Tichému zbývalo do konce trestu jen 35 dní, je zkusební doba dvou let, která mu byla lounským soudem vyměřena, neúměrně dlouhá a svědčí o tom, že orgány státní moci chtějí tímto způsobem vykonávat na Jiřího Tichého nátlak, aby se nezapojoval do opoziční činnosti.

*

"Neúspěšná akce"

Dne 15.8. se Společnost za veseléjší současnost rozhodla uspořádat "neúspěšnou akci". Za tímto účelem sestavila pohotovostní jednotku Veselé bezpečnosti (VB). Vyzbrojena okurkovými a salámovými obušky, přilbami z melounů, stříkačkami slonoviny a psem z umělé hmoty zasáhla tato jednotka v 17,30 hod. proti korzu občanského protestu, které probíhalo každý den od 1. do 21. srpna na přední zóně v Praze jako protest proti okupaci Československa před 21. lety.

Toto korzo totiž, dle mínění SVS, narušovalo všeobecné veselí před 21. srpnem a státní orgány stále nezasahovaly. SVS vykročila Bezpečnosti na pomoc a pokusila se korující zastavit a rozehnat. Velitel jednotky vyzval demonstrující k odchodu a po nauposlechnutí výzvy dal povel k sázku proti účastníkům korzu. Avšak shromáždění občanů se nevzdali svého úmyslu, okurkových pendreků, stříkaček slonoviny a psa se nezalekli a jednotku Veselé bezpečnosti rozehnali. Státeční příslušníci Veselé jednotky, když se jim nedostávalo pomoci přihlížejících státních orgánů, se dali na útup; přilby naházelí do odpadkových košů a pendreky snádli. Zásah zabezpečovala i zdravotnická služba SVS a několik tajných agentů. Nikdo nebyl zatčen ani zraněn, občané dokončili své korzo a pokojně se rozšeli. SVS neúspěšný zákon poté oslavila.

Intervence velryb

Navzdory napjaté situaci v Praze v předečer výročí invaze z 21.8.1968 uspořádala SVS happening na Vltavě. V propagačním letáčku, vyvědeném v jazyce českém, francouzském, holandském a anglickém, se uvádělo, že dne 20.8.1969 dopluje podle správ astrologů do Prahy ke Karlovu mostu modrá velryba. V letáčku se připomínají dramatické události související s dopravením dřevěného koně do starověké Tráje a záchrana proroka Jonáše skrze velrybu. Je zde také uvedeno heslo: Vítězství intervencí velryb!

Okolo sedmé hodiny večerní spustili členové SVS za pomocí náhodných pasantů na vodu velrybu velikosti většího osobního automobilu, zhotovenou z drátěného plechtiva, papíru a latexového nátěru. Velryba doplula důstojně ke Karlovu mostu, kde ji očekávali ti, kteří ji chtěli v Praze přivítat. Zatímco velryba plula, připojili se k ní dva do půl těla svěcení policisté na nazukovacím člunu a dopravili ji na levý břeh na Klárově. Lidé na březích tleskali, dívky házely květiny a členové SVS na zakročující policii volali, kam že to velrybu vezou. Příslušníci odpovídali, že do Hamburku. Přesto však přistáli na Klárově a tam velrybu vylodili a rozdupalí. Policie očekávala toho dne demonstrace a bouřící se dav, neboť bylo

v předvečer srpnového výročí, ale sítí policejních vysílaček se nakonec zepinila hlášením o bleděmodré velrybě. Druhého dne byl ze svého pracoviště předveden na oddelení VB ve Vlašské ulici zakládající člen SVS Luboš Rychvalský. Podle zákona o SNB na něm bylo požadováno vysvětlení k velrybě, byl vybídnut, aby odstranil její torzo z klárovského břehu, neboť prý tento kytovc stále snedrážuje město. Proto prý musí být velryba hlídána říční policií. Luboš Rychvalský této žádosti vyhověl a torzo velryby odvezl ještě téhož dne na neznámé místo.

*

Zpráva o stavu trestní věci Petra Cibulky

Dne 29.6.1989 se Petr Cibulka začal seznámat s výsledky vyšetřování. Znalec Ing.Herman podle pořadavku vyšetřovatele vypracoval několik variant výše prospěchu, kterého měl P.Cibulka nahráváním a prodejem kazet a pásků získat. Jednotlivé varianty se liší podle toho, zda byla nahrávána jen jedna kazeta, či současně více kazet. Nahrávací zařízení zajištěné u P.Cibulky umožňovalo současně nahrávat až 4 kazety. Podle pro Petra Cibulku nejvýhodnější alternativy měl mít z této činnosti prospěch Kčs 56.081,55, podle alternativy nejméně výhodné činil prospěch Kčs 62.318,50. Pochopitelně pokud není prokázán opak, je třeba v trestních věcech vycházet vždy z alternativy pro obviněného nejpříznivější.

Ale i relativně nízké vyčíslení je však velmi problematické. Znalec totiž přibliží pouze k ceně kazety či pásky, materiálovým nákladem na kopírování, nákladem na přebal a na expedici. Při nejvýhodnější alternativě přibliží i k hodnotě práce. Není však vůbec zohledněno, že P.Cibulka musel nahrávku nejdříve pořídit a teprve potom mohl přehrát. Podle P.Cibulky právě náklady spojené s pořízením nahrávky jsou natolik vysoké, že pokud k nim bude přihlédnuto, bude zjištěno, že jeho činnost byla značně ztrátová. Z tohoto hlediska se pak trestní stíhání pro trestný čin spekulace jeví jako pochybné.

Za prodej samizdatové literatury měl obdržet částku Kčs 25.363,50. Případný prospěch u této položky však prozatím není možné vyčíslet, neboť ve spise chybí pro tuto vyčíslení podklady.

P.Cibulka dále seznámil svého obhájce JUDr.Jiřího Machourka s obsahem dopisu, který mu 2.6.1989 zaslal jistý dělník Josef Jarolímek z Luky u Jihlavy, a který údajně tlumočí názor všech dělníků z n.p.Motorpal. Dopis je plný invektiv a vulgárnosti. Začíná např. slovy "Co si myslíš, Ty blbědku novoněnej...", v textu se objevuje věta "Smětete Vás jako plevele, můžeš být naprosto klidný, ty fašista", apod. Kuriózní na celé situaci je to, že dopis prošel cenzurou vyšetřovatele StB JUDr.Edvarda Petříka zcela bez povšimnutí. Je to záražející zejména proto, že písemnosti, které měly být morální podporou P.Cibulky, byly zadřízovány, avšak písemnost, která přinejménším zkládá skutkovou podstatu přestupku, je bez jakéhokoliv zásahu a opatření propuštěna. Vzhledem k tomu, že na výslovný dotaz JUDr.Machourka, zda v této věci bude vyšetřovatel činit nějaké opatření, bylo odpovězeno negativně, podal JUDr.J.Machourk z pověření Petra Cibulky proti písemnému dopisu trestní oznámení.

*

Setkání s americkými senátory

Na pozvání velvyslanectví USA v Praze se večer 25.8. setkala delegace Kongresu USA, která je v Československu na oficiální návštěvě, se skupinou čs.nezávislých aktivistů. Kromě oficiálních jednání byla v pátek delegace přijata i pražským arcibiskupem kardinálem Františkem Tomáškem, který ji ve více než hodinové audienci seznámil se situací katolické církve v Československu.

Poprvé se po svém nástupu do funkce v tento týden setkala s čs.nezávislými aktivisty setkala i zpěvonoceňná velvyslankyně USA v Československu Shirley Templeová Blacková. Jiří Hájek, Zdeněk Urbánek, Jiří Dienstbier, Václav Hálý, Martin Falouš, mluvčí Charly 77 Saša Vendra a Jan Urban zodpověděli řadu dotazů amerických senátorů o současné politické a hospodářské situaci v Československu, jednotlivých případech čs.politických vězňů a porušování mezinárodních smluv v oblasti lidských práv.

*

Společnost Ryszarda Šiwce a Jana Palacha

V Polsku byla založena Współnota im. Ryszarda Šiwce i Jana Palacha. Ryszard Šivec se dne 8.9.1968 upálil na stadioně ve Varšavě při dožínkových slavnostech, a to na protest proti vojenské intervenci do Československa, jíž se účastnila rovněž armáda PLR. Cílem nově založené společnosti je na památku a na počest obou hrdinů usilovat o obranu dobrého jména Čechů a Slováků v Polsku, přispět k objasnění historické pravdy a odstranění tzv. bílých míst společných dějin, usilovat o blížení a solidaritu našich bratrských slovenských národů a navazovat individuální kontakty mezi lidmi Polska a Československa.

Kontaktní adresy společnosti jsou: Adam Macedonski, ul. Śpokojna 13/7, 30 054 Krakov; Zygmunt Karcz, ul. Piastowska 50/41, 30 124 Krakov.

Dne 21.6. poslala Společnost R. Šiwce a J. Palacha do Československa poselství, v němž kronik informací o svých cílech prosí o křesťanské odpusťení za hanebnou účast polských vojáků na invazi do Československa v srpnu 1968.

*

Domovní prohlídka u Stanislava Zárybnického

Dne 10.8. byla provedena domovní prohlídka u Stanislava Zárybnického, dělníka ŽSD, v jeho bytě v Rakovníku. Při prohlídce bylo odhaleno větší množství nahraných magnetofonových pásků, sbírka textů oficiálně vystupujících písničkářů Slávka Janouška a Vladimíra Merty a další písemnosti a materiály. Stanislav Zárybnický, který je znán příznivcům trampské a folkové hudby pod přezdívkou Houla, zveřejňuje v Portýru, vycházejícím po dobu konání celestátního finále Porty v Plzni, zasvěcené články. Pod vlastním jménem piše do časopisů Gramofon a Melodie. Z kruhu blízkých VONS se dovidáme, že dosud nejsou známy potřebné údaje o trestním stíhání v jehož rámci byla domovní prohlídka u S. Zárybnického provedena, takže se tento výbor jeho případem zatím nemůže zabývat.

*

Jednotný větu

¶ Dne 24.8. bylo v Praze oznámeno, že k provolání Několik vět se připojilo již 20 191 čs. občanů.

¶ Okresní prokurátorce JUDr. Věře Nové zaslali dne 13.5. občané z Plané nad Lužnicí svůj protest proti trestnímu stíhání Renaty Pánové z Tábora, obviněné za to, že při prvnájevě oslavě v Táboře rozvinula před tribunou transparent s textem: Dialog! Ne obušky a cely věznic!

¶ V žádosti z 19.6.1989 o legalizaci náboženské společnosti Bare Kréna se mimo jiné uvádí: "Pokud se týče politických záležitostí, nejsme v této oblasti nijak aktivní, ani nejsme členy různých protišpoločenských skupin, které mají za úkol rozvracet politiku a socialistické zasáhání našeho státu pod vedením ze zahraničí. Pravě naopak, chceme přispívat k rozvoji dobra v této společnosti svým čestným jednáním"; jak jsme byli informováni, také tato žádost zhotovila zatím bez odpovědi.

¶ Ustřední radě odborů zaslal 18.7. svůj podnět k novému volebnímu řádu pro volby odborových orgánů ZO KOH Petr Kužvar z Praby (blíže viz Infoch č. 15/89).

¶ Pozdrav 3. Konventu END ve Vitorii, který se na svém červencovém setkání zabýval mírovou tématikou, zaslali zástupci NMS.

¶ Jean Baezová při své červencové návštěvě v Československu informovala městskou prokuraturu v Brně, že chce odkoupit celou sbírku archívů Petra Cibulky.

¶ V České Skalici se dne 4.7. sešlo 19 východočeských aktivistů a stoupenců občanských iniciativ, kteří se ve dvouhodinové diskusi zaměřili na zlepšení vzájemné informovanosti a na závěr vyjádřili podporu a solidaritu s perzekuovanými čs. občany, zvláště se Stanislavem Pitskem, Františkem Stárkem a Ivanem H. Jirousem.

¶ 23 občanů z Východočeského kraje žádá ve svém dopise z července 1989 krušení rozsudku nad Stanislavem Pitskem.

¶ Zástupci Společenství přátel USA pořádali 24.7.1989 Federální ministerstvo vnitra v Praze o zákonné registraci; upozorňují v této souvislosti na formální existenci stávajícího Severoamerického výberu, který na jejich dotazy a žádosti o případné členství dosud neodpověděl.
